

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Ž. T.,** zast. JUDr. Jiřím Frajtem, advokátem, se sídlem Masarykovo nám. 177, Valašské Klobouky, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2012, č. j. 41 Ad 60/2011 – 29,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 41 Ad 60/2011 – 29, ze dne 14. 3. 2012, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 4. 8. 2011, č. j. X, byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované jako správního orgánu prvního stupně (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 20. 8. 2010, č. j. X, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl od 14. 4. 2000 podle § 56 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v tehdy účinném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zvýšen plný invalidní důchod zemřelého manžela žalobkyně Z. T. (narozeného dne X. a zemřelého dne 19. 3. 2002) tak, že činí 8812 Kč měsíčně; od prosince 2000 podle nařízení vlády č. 353/2000 Sb. náleží plný invalidní důchod ve výši 9188 Kč měsíčně, od prosince 2001 podle nařízení vlády č. 345/2001 Sb. náleží plný invalidní důchod ve výši 9819 Kč měsíčně. V nyní projednávané věci jedná

žalobkyně jako právní nástupkyně svého zemřelého manžela, přičemž do řízení vstoupila po jeho smrti v souladu s § 63 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaná poukázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 5. 2011, č. j. 41 Ad 15/2011 – 20, kterým bylo zrušeno její původní rozhodnutí o námitkách žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 21. 12. 2010, č. j. X, jakož i na rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2010, č. j. 34 Cad 26/2009 – 25, a ze dne 5. 5. 2008, č. j. 33 Cad 168/2007 – 24, které byly rozhodnutím správního orgánu prvního stupně provedeny. Ohledně námitek týkajících se zahrnutí mzdových nároků zemřelého manžela žalobkyně ve výši 126 156 Kč do vyměřovacího základu pojistného žalovaná vyčíslila, že v souladu se závěry rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 6. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, byly započteny hrubá mzda za měsíce duben až červen 1993 ve výši 110 940 Kč a náhrada dovolené ve výši 22 470 Kč, jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění; cestovní náklady ve výši 43 618 Kč ze zákona započítat nelze. Ohledně částky 352 581 Kč žalovaná uvedla, že tato není započitatelná do vyměřovacího základu, neboť rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, byla tato přiznána nikoli jako pracovněprávní nárok (příjem v souvislosti se zaměstnáním), nýbrž jako provize obchodního zástupce za sjednané kontrakty, která příslušela vedle sjednaného platu. Ohledně částky 110 272 Kč, která má údajně představovat mzdu za leden až březen 1993, pak žalovaná konstatovala, že se jedná toliko o vlastní výpočet žalobkyně, přičemž tato částka není zahrnuta v žádném evidenčním listě důchodového pojištění, jakož ani v žádném ze soudních rozhodnutí, které byly v této věci vydány, a nemohla tak být zhodnocena.

[3] Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila žalobou ze dne 10. 10. 2011, ve které navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a současně uložil žalované povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení. Namítala, že dávkový spis není veden v souladu s požadavky § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zejména z něj pro neúplnost podkladových materiálů nelze zjistit potřebné údaje; soudy opakovaně konstatovaly, že v něm není založen kompletní rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000. Žalobkyně je přesvědčena, že v případě částky 352 581 Kč se jednalo o nárok pracovněprávní, což vyplývá již z toho, že rozsudek ze dne 16. 2. 2000 by byl vydán senátem okresního soudu (nikoli samosoudcem); provize byla součástí plnění pracovních povinností, tedy v podstatě pohyblivou složkou mzdy. Dopis Okresní správy sociálního zabezpečení ve Zlíně ze dne 19. 8. 1997 pojednává o dodatečném odvedení pojistného a vyhotovení evidenčního listu důchodového pojištění. Částka 110 272 Kč potom představuje mzdu zemřelého manžela žalobkyně za měsíce leden až březen 1993, která byla řádně vyplacena, a nestala se proto předmětem řízení u Okresního soudu ve Zlíně, vedeného pod sp. zn. 10 C 509/93; i pokud tato částka není zahrnuta v evidenčních listech důchodového pojištění, je nepochybná z pracovní smlouvy ze dne 31. 8. 1992, ve znění dodatku ze dne 7. 1. 1993, jakož i výplatních pásek založených ve spise okresního soudu, a dále z vyúčtování za leden až březen 1993 ze dne 27. 4. 1993.

[4] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne ze dne 14. 3. 2012, č. j. 41 Ad 60/2011 – 29, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku konstatoval, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí

vypořádala s rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, zejména odůvodnila, proč nebylo lze započíst do vyměřovacího základu zemřelého manžela žalobkyně částku přiznanou tímto rozsudkem ve výši 352 581 Kč. Krajský soud nicméně z odůvodnění rozsudku ze dne 16. 2. 2000 dovodil, že provize, která byla zemřelému manželovi žalobkyně přiznána, vyplývala z pracovněprávního vztahu, přičemž se na základě uzavřených dohod jednalo o část mzdy, která mu měla být bývalým zaměstnavatelem ZPS – SM, a. s. (nyní ZPS - SM, a. s. - v likvidaci) jako žalovaným vyplacena po splnění předepsaných podmínek. Současně však krajský soud dospěl k závěru, že rozsudek ze dne 16. 2. 2000 dosud nenabyl právní moci; rozhodnutím Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 14. 3. 2000, č. j. 45 K 55/99 – 102, byl totiž na majetek bývalého zaměstnavatele prohlášen konkurs. K prohlášení konkursu došlo sice po vydání, ale ještě před rozesláním písemného vyhotovení rozsudku ze dne 16. 2. 2000, a řízení tak bylo podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, v tehdy účinném znění [dále jen „zákon o konkursu a vyrovnání“, s účinností od 1. 1. 2008 nahrazen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)], ze zákona přerušeno. Okresní soud ve Zlíně pak usnesením ze dne 10. 10. 2000 (v odůvodnění rozsudku zřejmě omylem uveden rok 2010), č. j. 10 C 82/98 – 256, zamítl návrh správkyně konkursní podstaty bývalého zaměstnavatele jako úpadce na pokračování v řízení. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2001, sp. zn. 13 Co 749/2000, bylo usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 10. 10. 2000 potvrzeno.

[5] Krajský soud uzavřel, že vzhledem k tomu, že částka 352 581 Kč sice měla být zemřelému manželovi žalobkyně vyplacena z titulu pracovněprávního vztahu (byla součástí jeho mzdových nároků), rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, kterým byla přiznána, však do doby rozhodování krajského soudu nenabyl právní moci, a tato částka tak dosud nebyla vyplacena (resp. zúčtována), a nelze ji tak prozatím započítat do vyměřovacího základu pojistného ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 589/1992 Sb.“). Nemohla se proto odrazit ani ve výši plného invalidního důchodu zemřelého manžela žalobkyně. I přesto, že žalovaná vycházela z odlišného právního názoru ohledně povahy nároku, rozhodla ve výroku správně, neboť částku 352 581 Kč nebylo lze v době vydání napadeného rozhodnutí zhodnotit. Ohledně sporné částky 110 727 Kč krajský soud poukázal na odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2010, č. j. 34 Cad 26/2009 – 25, a konstatoval, že tuto částku nebylo lze započítat, neboť tato není uvedena v žádném evidenčním listě důchodového pojištění a nebyla rovněž přisouzena žádným rozhodnutím soudu; jedná se pouze o výpočet žalobkyně. Neexistují ani žádné mzdové listy zemřelého manžela žalobkyně, které by ji prokazovaly. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani vyúčtování za leden až březen 1993 ze dne 27. 4. 1993.

[6] Proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2012 se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) bránila kasační stížností ze dne 11. 4. 2012, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V návaznosti na svá tvrzení v žalobě opakovaně vyjádřila přesvědčení, že dávkový spis není veden v souladu s požadavky § 17 správního řádu, neboť z něj pro neúplnost podkladových materiálů nelze

zjistit potřebné údaje, ve spise zejména v předcházejícím řízení dlouhodobě scházelo úplné znění rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234. Namítala, že krajský soud měl dospět k závěru o protiústavností § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., který stanoví podmínku zúčtování příjmů, k čemuž však v projednávané věci nedošlo v důsledku nedostatku prostředků a prohlášení konkursu na majetek zaměstnavatele; zdůraznila, že její zemřelý manžel nijak nezavinil, že rozsudek dosud nenabyl právní moci. Je přesvědčena, že došlo k porušení čl. 28 a čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (vyhlášena pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních předpisů, dále jen „Listina“). V této souvislosti poukázala na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, č. j. 4 Ads 67/2005 – 30, kterým byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2005, č. j 22 Cad 55/2004 – 13, ve věci předcházejícího rozhodnutí žalované o přiznání plného invalidního důchodu jejímu zemřelému manželovi.

[7] Stěžovatelka dále v návaznosti na svá tvrzení v žalobě znovu namítala, že i částku 110 272 Kč bylo třeba započítat do vyměřovacího základu, přičemž krajský soud se s touto otázkou vypořádal toliko odkazem na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2010, č. j. 34 Cad 26/2009 – 25. V této souvislosti poukázala na pracovní smlouvu jejího zemřelého manžela ze dne 31. 8. 1992, ve znění dodatku ze dne 7. 1. 1993, a dále rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 4. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, z něhož se podle jejího názoru podává, že mzda za měsíce leden až březen 1993 byla manželovi vyplacena; plyne to z výplatních pásek do spisu založených a dále též z výslechu jejího zemřelého manžela jako žalobce v daném řízení, výslechu svědků, popř. dalších listinných důkazů. Na tyto námitky však krajský soud žádným způsobem nereagoval.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[9] Stěžovatelka dne 15. 11. 2012 Nejvyššímu správnímu soudu telefonicky sdělila – s výslovnou výhradou, že si nepřeje učinit podání ve věci – že pokud krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku zmínil špatnou čitelnost podpisu Ing. R., který za zaměstnavatele potvrdil vyúčtování za leden až březen 1993 ze dne 27. 4. 1993, měl jej vyslechnout.

II.
Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Z obsahu kasační stížnosti se podává, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Podle písm. a) tohoto ustanovení lze kasační

stížnost podat z důvodu tvrzené *„nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“* Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“*

[12] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[13] Stěžovatelka předně namítala, že dávkový spis není veden v souladu s požadavky § 17 správního řádu, neboť z něj pro neúplnost podkladových materiálů nelze zjistit potřebné údaje. Ve spise zejména v předcházejícím řízení dlouhodobě scházelo úplné znění rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou.

[15] Podle § 17 věta třetí a čtvrtá správního řádu *„spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích.“*

[16] Je sice třeba konstatovat, že správní (dávkový) spis v nyní projednávané věci je poměrně rozsáhlý a ne příliš přehledný, zejména se v něm poněkud neuspořádaně prolínají listiny týkající se plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky a jejího vdovského důchodu (oba správní spisy byly po smrti manžela sloučeny do jednoho) a dále s dokumenty týkajícími se dodatečných šetření žalované za účelem zjištění skutečných mzdových nároků zemřelého manžela stěžovatelky a stanovení správného vyměřovacího základu.

[17] Nejvyšší správní soud ovšem neshledal, že by tyto určité deficity způsobovaly nezákonnost napadeného rozhodnutí, pro kterou by krajský soud byl býval povinen je zrušit. Zdejší soud přitom zohlednil, že na obsahu spisu se projevilo nejen uvedené sloučení správních spisů týkajících se plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky a jejího vdovského důchodu, ale i opakovaná řízení o soudním přezkumu předcházejících rozhodnutí žalované v této věci. Zejména je pak třeba poukázat na to, že ve správním spise je (již) založen úplný stejnopis rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234. Pokud stěžovatelka argumentuje, že tento podklad ve spise v předcházejícím řízení dlouhodobě scházel, pak právě tato vada byla jedním z důvodů, pro které bylo rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 11. 5. 2011, č. j. 41 Ad 15/2011 – 20, zrušeno původní rozhodnutí žalované o námitkách žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 21. 12. 2010, č. j. X. Tato vada však již byla zhojena, přičemž stěžovatelka žádná další konkrétní pochybení při vedení správního spisu nekonkretizuje.

[18] Stěžovatelka dále namítala, že krajský soud měl dospět k závěru o protiústavnosti § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., který stanoví podmínku zúčtování příjmů,

k čemuž však v projednávané věci nedošlo v důsledku nedostatku prostředků a prohlášení konkursu na majetek zaměstnavatele. Zdůraznila, že její zemřelý manžel nijak nezavinil, že rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, dosud nenabyl právní moci. Je přesvědčena, že došlo k porušení čl. 28 a čl. 30 odst. 1 Listiny.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou.

[20] Rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, byla bývalému zaměstnavateli ZPS – SM, a. s. (nyní ZPS - SM, a. s. - v likvidaci) uložena povinnost zaplatit zemřelému manželovi stěžovatelky 3039 Kč a 349 542 Kč, celkem tedy 352 081 Kč, každou z dílčích částek s příslušným úrokem z prodlení; ohledně částky 39 494,90 Kč a zbytku nárokovaných úroků z prodlení byla žaloba zamítnuta a dále byla žalovanému bývalému zaměstnavateli uložena náhrada nákladů řízení.

[21] Předně je třeba uvést, že ve správním spise je založen evidenční list důchodového pojištění ze dne 14. 12. 1995, z něhož se podává, že zemřelý manžel stěžovatelky byl v období od 10. 1. 1992 do 30. 11. 1995 nepřetržitě zaměstnán u společnosti ZPS – SM, a.s. (nyní ZPS - SM, a. s. - v likvidaci; v evidenčním listě označována též nezkráceným názvem ZPS-SHOE MACHINES a.s.), přičemž za rok 1994, kdy byly realizovány kontrakty, odměna za jejichž zajištění byla předmětem řízení vedeného pod sp. zn. 10 C 82/98, je zde započtena doba 365 dnů a vyčíslen hrubý výdělek 641 838 Kč. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 27. 7. 2010 se potom podává, že hrubý výdělek dosažený za období roku 1994 byl při stanovení výše plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky řádně zhodnocen. Nelze tedy tvrdit, že by v důsledku nedostatku prostředků a prohlášení konkursu nebyly zemřelému manželu stěžovatelky zhodnoceny (zúčtovány) žádné příjmy za předmětné období. Předmětem sporu je pouze dodatečné zhodnocení dalších příjmů, které nebyly bývalým zaměstnavatelem uznány, a nárok na ně se proto stal předmětem řízení u civilního soudu.

[22] Stěžovatelka nijak nezpochybňuje závěr krajského soudu, že rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, dosud nenabyl právní moci. Nad rámec potřebného odůvodnění nicméně Nejvyšší správní soud konstatuje, že se se závěrem krajského soudu ohledně právní moci rozsudku ze dne 16. 2. 2000 ztotožňuje. Pokud byl rozhodnutím Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 14. 3. 2000, č. j. 45 K 55/99 – 102, na majetek bývalého zaměstnavatele prohlášen konkurs, přičemž k vydání tohoto rozhodnutí došlo sice po vydání, ale ještě před rozesláním písemného vyhotovení rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, bylo řízení podle § 14 odst. 1 písm. c) zákona o konkursu a vyrovnání ze zákona přerušeno. Po dobu přerušení se nekonají jednání a neběží lhůty podle zákona (§ 111 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Soud proto není oprávněn činit ani jiné úkony směřující k pravomocnému rozhodnutí věci, mj. ani doručovat rozhodnutí vydaná před přerušením řízení. Ze spisu Okresního soudu ve Zlíně vedeného pod sp. zn. 10 C 82/98 se pak podává, že řízení ve věci bylo přerušeno i ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované a jeho přerušení trvá doposud, neboť konkursní řízení dosud nebylo skončeno. Okresní soud ve Zlíně mimoto usnesením ze dne 10. 10. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 256, zamítl návrh správkyně konkursní podstaty bývalého zaměstnavatele zemřelého manžela stěžovatelky jako úpadce na pokračování

v řízení; usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2001, sp. zn. 13 Co 749/2000, bylo usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 10. 10. 2000 potvrzeno.

[23] Stěžovatelka brojí toliko proti závěru krajského soudu, že částka 352 581 Kč, přiznaná zemřelému manželovi stěžovatelky rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, z titulu jeho pracovněprávního vztahu (jako součást jeho mzdových nároků), dosud nebyla (a nemohla být) vyplacena, resp. zúčtována, neboť rozsudek okresního soudu dosud nenabyl právní moci. Tuto částku tak podle krajského soudu prozatím nelze v intencích § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., započítat do vyměřovacího základu pojistného, a nemohla se proto odrazit ani ve výši plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka svoji námitku žádným způsobem nekonkretizuje, lze pouze dovozovat, že je patrně přesvědčena – a v tom rovněž spatřuje protiústavnost § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., že částka přiznaná okresním soudem by měla být započtena do vyměřovacího základu pojistného jejího zemřelého manžela bez ohledu na to, že tento rozsudek dosud nenabyl právní moci, a dosud proto rovněž nedošlo ke zúčtování mzdových nároků, které byly zemřelému manželovi stěžovatelky rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně přiznány.

[24] Takovému výkladu zákona nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. Rozhodnutí soudu se totiž teprve nabytím právní moci stává závazným, konečným a nezměnitelným. Do doby, než rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, kterým byla bývalému zaměstnavateli uložena povinnost vyplatit zemřelému manželovi stěžovatelky částku 352 081 Kč, nabude právní moci, nelze na tento rozsudek vůbec nahlížet jako na závazné (a tím méně vykonatelné) soudní rozhodnutí. Takový závěr je přitom o to více zřejmý za situace, kdy nabytí právní moci není na překážku suspenzivní (odkladný) účinek odvolání některého z účastníků řízení, nýbrž kdy účastníci neměli vůbec možnost odvolání podat, neboť k přerušení řízení v důsledku prohlášení konkursu došlo ještě před tím, než jim bylo doručeno písemné vyhotovení rozsudku. Na uvedeném závěru nemůže nic změnit, že konkurs na majetek bývalého zaměstnavatele zemřelého manžela stěžovatelky ZPS – SM, a.s. (nyní ZPS - SM,a.s. - v likvidaci) byl prohlášen rozhodnutím Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 14. 3. 2000, č. j. 45 K 55/99 – 102, přičemž konkursní řízení nebylo do vydání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2011 skončeno (a trvá doposud). Stejně tak nelze právní posouzení věci odvodit od skutečnosti, že k přerušení řízení došlo v okamžiku, kdy již bylo zřejmé, jak hodlá soud o věci rozhodnout – již došlo k vyhlášení rozhodnutí, toto však v důsledku prohlášení konkursu nemohlo nabýt právní moci.

[25] Nejvyšší správní soud proto nedospěl k závěru, že by ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., které je třeba v nyní projednávané věci aplikovat, bylo v kontextu okolností případu v rozporu s ústavním pořádkem, a neshledal proto ani důvody pro předložení věci Ústavnímu soudu ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších ústavních předpisů). Stejně tak se neztotožnil s námitkou, že by došlo k zásahu do práv stěžovatelky na spravedlivou odměnu za práci podle čl. 28 Listiny či práva na přiměřené hmotné zabezpečení podle čl. 30 odst. 1 Listiny, neboť stěžovatelka takový zásah spatřuje ve skutečnosti, že rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, kterým byl jejímu zemřelému manželovi přiznán nárok na uspokojení jeho mzdových nároků, dosud nenabyl právní

moci. Teprve poté, co rozsudek v souladu s příslušnými ustanoveními procesních předpisů nabude právní moci, bude dán právní základ pro případné zúčtování těchto prostředků a jejich následné započtení do vyměřovacího základu pojistného a zohlednění ve výši plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky.

[26] Na posouzení věci nemohlo nic změnit, pokud stěžovatelka v této souvislosti poukazovala na odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, č. j. 4 Ads 67/2005 – 30, kterým byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2005, č. j 22 Cad 55/2004 – 13, jímž byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti předcházejícímu rozhodnutí žalované ve věci plného invalidního důchodu jejího zemřelého manžela. V rozsudku bylo zdejším soudem poukázáno na nález Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 348/04, publikován pod č. N 120/37 SbNU 525 (dostupný z: <nalus.usoud.cz>), na jehož základě byl vydán rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2005, č. j. 5 Ads 60/2003 – 89 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), v němž zdejší soud judikoval, že „*náhrada mzdy při neplatném rozvázání pracovního poměru dle § 61 odst. 1 zákoníku práce* (zákona č. 65/1965 Sb., s účinností od 1. 1. 2007 nahrazen zákonem č. 262/2006 Sb.) *je příjmem započitatelným do vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb.* (v tehdy účinném znění), *který lze rozpočítat na jednotlivé kalendářní měsíce po dobu neplatného rozvázání pracovního poměru. Doba účasti na důchodovém pojištění od neplatného skončení pracovního poměru je tak zároveň dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění.*“ V této souvislosti lze poukázat i na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2011, č. j. 6 Ads 149/2010 – 93, podle nichž „*v případě neplatného rozvázání pracovního poměru podle § 61 odst. 1 zákoníku práce z roku 1965 ve znění účinném do 31. 12. 2006 se zúčtování náhrady mzdy do vyměřovacího základu zaměstnance pro účely stanovení výše dávky nemocenského pojištění řídí stejnými principy jako u pojištění důchodového. Náhrada mzdy vyplacená zaměstnanci až v souvislosti s rozhodnutím soudu o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru je tedy příjmem započitatelným do vyměřovacího základu, který lze rozpočítat na jednotlivé kalendářní měsíce a roky po dobu neplatného rozvázání pracovního poměru).*“ V nyní projednávané věci se však jedná o případ zcela odlišný, kdy předmětem posouzení je zhodnocení příjmů, které jsou předmětem žaloby u civilního soudu, o níž však dosud nebylo pravomocně rozhodnuto.

[27] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že se nemohl zabývat charakterem částek přiznaných rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, tedy zda se jednalo o mzdové nároky (jak vyslovil krajský soud v napadeném rozsudku) nebo zda se jednalo o jiný než pracovněprávní nárok (příjem v souvislosti se zaměstnáním), nýbrž o provizi obchodního zástupce za sjednané kontrakty, která náležela vedle sjednaného platu zemřelého manžela stěžovatelky jako zaměstnance (jak uvedla žalovaná v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí). Tato právní otázka nebyla předmětem kasačních námitek, a tedy ani řízení před zdejším soudem, přičemž žalovaná se k uvedenému závěru krajského soudu ani žádným způsobem nevyjádřila.

[28] Stěžovatelka dále v kasační stížnosti v návaznosti na svá tvrzení v žalobě namítala, že i částku 110 272 Kč jako mzdu jejího zemřelého manžela za měsíce leden až březen 1993 bylo třeba započítat do vyměřovacího základu pojistného. Poukázala na jeho pracovní

smlouvu ze dne 31. 8. 1992, ve znění dodatku ze dne 7. 1. 1993, a dále rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ve věci ze dne 4. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, z něhož se podle jejího názoru podává, že mzda za měsíce leden až březen 1993 byla manželovi vyplacena; plyne to z výplatních pásek do spisu založených a dále též z výslechu jejího zemřelého manžela jako žalobce v daném řízení, výslechu svědků, popř. dalších listinných důkazů. Na tyto námitky však krajský soud žádným způsobem nereagoval. Pokud krajský soud zmínil špatnou čitelnost podpisu Ing. R. pod vyúčtováním ze dne 27. 4. 1993, měl jej podle jejího přesvědčení vyslechnout.

[29] Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou.

[30] Nejvyšší správní soud je nucen označit za předčasný závěr krajského soudu v napadeném rozsudku ze dne 14. 3. 2012, přičemž ke stejnému závěru dospěl Krajský soud v Brně i ve svém dřívějším rozsudku ze dne 3. 3. 2010, č. j. 34 Cad 26/2009 – 25, kterým zrušil předcházející rozhodnutí žalované ve věci plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky, totiž že částku 110 272 Kč jako jeho mzdu za měsíce leden až březen 1993 nebylo lze započítat do vyměřovacího základu pojistného, a tato proto rovněž nemohla být zohledněna ve výši plného invalidního důchodu. Pro takový závěr nebyly krajským soudem opatřeny odpovídající podklady, popř. provedeno potřebné dokazování.

[31] Předně je třeba uvést, že ve správním spise jsou založeny evidenční listy důchodového pojištění zemřelého manžela stěžovatelky, z nichž žalovaná vycházela při vydání napadeného rozhodnutí a které se týkají inkriminovaného období ledna až března 1993. Z evidenčního listu důchodového pojištění ze dne 18. 7. 1994 se podává, že zemřelý manžel stěžovatelky byl v období od 1. 9. 1992 do 30. 6. 1993 nepřetržitě zaměstnán u společnosti COWITRA a. s., přičemž za rok 1993 je zde započtena doba 181 dnů a vyčíslen hrubý výdělek 55 179 Kč. Ve správním spise je mimoto založen evidenční list důchodového pojištění ze dne 14. 12. 1995, z něhož se podává, že v období od 10. 1. 1992 do 30. 11. 1995 byl nepřetržitě zaměstnán u společnosti ZPS – SM, a. s. (nyní ZPS - SM, a. s. - v likvidaci; v evidenčním listě označována též nezkráceným názvem ZPS-SHOE MACHINES a.s.), přičemž za rok 1993 je zde započtena doba 365 dnů a vyčíslen hrubý výdělek 298 752 Kč. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 27. 7. 2010 se potom podává, že hrubé výdělky dosažené za období roku 1993 u obou uvedených zaměstnavatelů byly zhodnoceny při stanovení výše plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky. Z téhož osobního listu důchodového pojištění, jakož i z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované se pak podává, že v souladu se závěry rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 6. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, byla při stanovení výše plného invalidního důchodu dodatečně zhodnocena hrubá mzda dosažená u zaměstnavatele COWITRA a.s. za měsíce duben až červen 1993 ve výši 110 940 Kč a náhrada za 15 dní dovolené ve výši 22 470 Kč.

[32] V této souvislosti lze pro přehlednost dodat, že z odůvodnění výše uvedeného rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 16. 2. 2000, č. j. 10 C 82/98 – 234, lze zjistit, že důvodem pro kumulaci zaměstnání u dvou zaměstnavatelů v témže období (COWITRA a.s. a ZPS – SM, a. s.) byla skutečnost, že zemřelý manžel stěžovatelky byl činný v oblasti města Dněpropetrovsk na Ukrajině, a to za účelem zajištění kontraktů na dodávku ve Zlíně vyráběných strojů na výrobu obuvi na Ukrajinu, přičemž ukrajinské podniky v té době

neměly přístup k valutám a ZPS – SM, a. s. nebyla – na rozdíl od COWITRA a. s. – schopna provádět barterové obchody.

[33] Pokud stěžovatelka s odkazem na rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 6. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, požaduje zhodnotit i další částku 110 272 Kč jako mzdu svého zemřelého manžela dosaženou u zaměstnavatele COWITRA a.s. za měsíce leden až březen 1993, pak lze krajskému soudu přisvědčit, že předmětem soudního řízení u okresního soudu byly toliko mzdové nároky za měsíce duben až červen 1993. Je nicméně třeba konstatovat, že stěžovatelka v kasační stížnosti, jakož i v žalobě opakovaně zdůrazňovala, že do spisu Okresního soudu ve Zlíně vedeného pod sp. zn. 10 C 509/93, byla založena jak pracovní smlouva ze dne 31. 8. 1992, ve znění dodatku ze dne 7. 1. 1993, tak i výplatní pásky jejího zemřelého manžela; z podkladů ve spise okresního soudu lze podle jejího názoru zjistit, že mzda za měsíce leden až březen 1993 byla jejímu zemřelému manželovi skutečně vyplacena. Podle propočtu, který stěžovatelka prezentovala např. v dopise žalované ze dne 13. 8. 2008, přitom tato sestávala z hrubé mzdy ve výši 8000 Kč a 1000 USD (amerických dolarů) měsíčně, tedy po přepočtu tehdejším kurzem amerického dolaru ve výši 36 557 Kč za měsíc leden 1993 (kurs 28,557 Kč za 1 USD), ve výši 36 885 Kč za měsíc únor 1993 (kurs 28,885 Kč za 1 USD) a ve výši 36 830 Kč za měsíc březen 1993 (kurs 28,830 Kč za 1 USD), celkem tedy ve výši 110 272 Kč.

[34] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud pochybil, pokud si za účelem projednání a rozhodnutí věci neopatřil předmětný spis Okresního soudu ve Zlíně a na základě podkladů z něho získaných případně neprovedl další dokazování. Z rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 6. 9. 1994, č. j. 10 C 509/93 – 19, který je založen ve správním spise, se totiž podává, že okresní soud provedl dokazování mj. výslechem stěžovatelky, pracovní smlouvou včetně jejího dodatku, jakož i výplatními páskami zemřelého manžela stěžovatelky za měsíce březen až červen 1993. Bylo proto třeba, aby si krajský soud před vydáním kasační stížností napadeného rozsudku přinejmenším opatřil spis okresního soudu a v něm založené listiny, na než je v rozsudku ze dne 6. 9. 1994 odkazováno, a prověřil, zda se ve spise nenacházejí i další pro posouzení sporné otázky relevantní listiny, např. výplatní pásky za leden a únor 1993. Vycházeje z obsahu spisu okresního soudu pak bylo namístě, aby krajský soud zvážil provedení dalšího dokazování, a to např. svědeckou výpovědí Ing R. jako pracovníka COWITRA a.s., který za zaměstnavatele zřejmě podepsal stěžovatelkou předložené vyúčtování ze dne 27. 4. 1993, a lze se tedy domnívat, že vzhledem ke svému pracovnímu zařazení byl obeznámen i s dalšími skutečnostmi týkajícími se odměňování zemřelého manžela stěžovatelky, či svědeckou výpovědí Mgr. Marka Freunda, se sídlem Zarámí 4422, Zlín, který působil jako správce konkursní podstaty této společnosti, a měl by mít přístup, popř. je obeznámen s jejím účetnictvím, popř. jeho předchůdce ve funkci JUDr. Vladislava Ševčíka, se sídlem Sadová 252, Zlín.

[35] Teprve na základě takto provedeného dokazování bude možno dospět k závěru, zda lze odstranit rozpory mezi údaji o vyměřovacím základě pojistného zemřelého manžela stěžovatelky za období leden až březen 1993, uvedenými v evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 18. 7. 1994, a tvrzením stěžovatelky. Je přitom třeba zdůraznit, že v řízení před Okresním soudem ve Zlíně vedeném pod sp. zn. 10 C 509/93 vyšlo najevo, že ohledně měsíců dubna až června 1993 byl takový rozpor dán, a tento byl

teprve na základě rozsudku okresního soudu objasněn, přičemž následně došlo i k úpravě osobního listu důchodového pojištění a vyměřovacího základu pro účely stanovení výše plného invalidního důchodu zemřelého manžela stěžovatelky.

[36] V této souvislosti je třeba zmínit, že žalovaná se pokoušela otázku případných dalších mzdových nároků zemřelého manžela stěžovatelky, resp. případného rozporu mezi jejich skutečnou výší a výší vykázanou v evidenčních listech důchodového pojištění, v průběhu správního řízení vyjasnit, ani dodatečným šetřením se jí však nepodařilo žádné objektivní skutečnosti zjistit; v této souvislosti lze poukázat mj. na dopisy adresované (předcházejícímu) správci konkursní podstaty COWITRA a.s. JUDr. Vladislavu Ševčíkovi ze dne 19. 2. 2003 a ze dne 5. 9. 2003, úřední záznam ze dne 3. 3. 2004, konstatující nulový výsledek šetření, nebo úřední záznam pracovnice soudního oddělení žalované ze dne 8. 3. 2004. Obdobná šetření byla prováděna i ve vztahu ke druhému bývalému zaměstnavateli zemřelého manžela stěžovatelky ZPS – SM, a.s. (nyní ZPS - SM,a.s. - v likvidaci), jak vyplývá např. ze sdělení konkursního správce ze dne 2. 4. 2003 nebo uvedeného úředního záznamu ze dne 3. 3. 2004. Součástí správního spisu je i dopis žalované ze dne 27. 1. 2003, v němž tato na 30 stranách textu důkladně zrekapitulovala a analyzovala daný případ a stěžovatelku mimo jiné upozornila, že podle § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. je pro určení vyměřovacího základu pojistného klíčové stanovení příjmů, které byly zaměstnavatelem *zúčtovány;* při jeho stanovení nelze vycházet z příjmů, které *náleží,* popř. které byly skutečně *vyplaceny.* V případě zaměstnavatele COWITRA a.s. žalovaná poukázala na to, že se lze důvodně domnívat, že mezi těmito údaji je rozpor, který je třeba odstranit (s. 20, s. 26-27 dopisu). Ohledně měsíců ledna až března 1993 se to však v dalším průběhu řízení ani přes dodatečné šetření žalované a obsáhlou komunikaci se stěžovatelkou nepodařilo.

[37] Krajský soud nedostál svým povinnostem podle soudního řádu správního, pokud se těmito rozpory dále nezabýval a nezkoumal, jaké příjmy byly ve skutečnosti vyplaceny, resp. zúčtovány, když dodatečné šetření žalované, spočívající zejména v dotazech vůči (předcházejícímu) správci konkursní podstaty společnosti COWITRA a.s., nevedlo k žádnému výsledku, jak bylo zmíněno výše. Na krajském soudu bylo se těmito rozpory ve vztahu k období leden až březen 1993 dále zabývat, a to zvláště pokud k těmto rozporům směřovala jedna ze stěžejních žalobních námitek.

[38] Na závěru o nedostatku důvodů napadeného rozsudku krajského soudu, který mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nemůže nic změnit, pokud doklady předložené krajskému soudu samotnou stěžovatelkou nebyly dostatečné k tomu, aby (toliko) na jejich základě mohlo být pro výši plného invalidního důchodu jejího zemřelého manžela dodatečně zohledněna mzda za měsíce leden až březen 1993. Stěžovatelka totiž v řízení před krajským soudem na podporu svých tvrzení předložila toliko vyúčtování za leden až březen 1993 ze dne 27. 4. 1993, přičemž tento doklad je i podle zjištění zdejšího soudu sám o sobě nedostačující k tomu, aby na jeho základě mohla být uznána a zhodnocena mzda zemřelého manžela stěžovatelky za předmětné měsíce. Stěžovatelkou předložené vyúčtování se zejména vůbec netýká mzdy jejího zemřelého manžela, nýbrž jeho předmětem jsou jiné náklady činnosti pro zaměstnavatele COWITRA a. s. Předmětem vyúčtování je ubytování za 1080 USD, jízdenky za 2200 karbovanců (tj. 1,15 USD; karbovanec byl dočasným ukrajinským platidlem po rozpadu Sovětského svazu a ke dni

2. 9. 1996 byl nahrazen ukrajinskou hřivnou) a 71 USD, služby spojů za 10 250 karbovanců (tj. 8,5 USD), autoúdržba za 30 550 karbovanců (tj. 17 USD), nafta za 78 USD, občerstvení za 21 000 karbovanců (tj. 17,5 USD) a právní služby za 10 USD, celkem tedy bylo vyúčtováno 1301,65 USD.

[39] V této souvislosti je třeba dodat, že vyúčtování je opatřeno toliko podpisem příslušného pracovníka a není označeno razítkem ani dalšími údaji o zaměstnavateli; ani pokud by však těmito údaji opatřeno bylo, nemohlo by to nic změnit na tom, že samo o sobě na jeho základě nelze mzdové nároky zemřelého manžela stěžovatelky za leden až březen 1993 dostatečně prokázat. Nejvyšší správní soud se nicméně ztotožňuje s argumentem stěžovatelky, že jedním ze způsobů, jak bylo lze věc dále objasnit, mohl být i výslech svědka Ing. R. jako zaměstnance společnosti COWITRA a.s., který zřejmě předmětné vyúčtování za bývalého zaměstnavatele zemřelého manžela stěžovatelky podepsal, a lze se proto domnívat, že byl obeznámen i s obsahem jiných dokumentů obdobného charakteru, např. mzdových vyúčtování zaměstnanců.

III.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[1] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně, napadeného rozhodnutí žalované a veškeré spisové dokumentace k závěru, že byl naplněn tvrzený důvod pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4, s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1, s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[2] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. *„zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.“* Na krajském soudu tak bude, aby znovu projednal žalobu žalobkyně proti napadenému rozhodnutí žalované, a to vycházeje z právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v tomto rozsudku. Krajský soud se zejména znovu vypořádá s rozpory mezi údaji uvedenými v evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 18. 7. 1994 a skutečnou výší mzdy zemřelého manžela stěžovatelky, dosažené u zaměstnavatele COWITRA a.s. za měsíce leden až březen 1993. Za tímto účelem si zejména opatří spis Okresního soudu ve Zlíně vedený pod sp. zn. 10 C 509/93 a v případě potřeby provede další dokazování, jak bylo naznačeno výše.

[40] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. července 2013

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu